

ČETRNAESTA KROZ GODINU "C" – Psalam 66, 1-7.16 i 20.
Gledajte djela Božja i hvalite ga

Ovaj otpjevni psalam tipična je zahvalnica Bogu. Prvi dio je kolektivna zahvala, a drugi individualna. Misal je preuzeo dijelove iz jednoga i drugoga dijela da se upotpuni jeka prvoga misnog čitanja iz Deuteroizaije koji svjedoči o Božjem zauzimanju za svoj narod i poslije izlaska iz egipatskog ropstva i ulaska u Obećanu zemlju što je paradigma Božjeg zauzimanja za nevoljnike. Izlazak iz babilonskog sužanjstva i povratak u mir Obećane zemlje ponavljanje je Božjeg veličanstvenog zahvata izbjavljenja iz egipatskog ropstva, ali i nagovještaj prisutnosti mira što će ga naviještati i donositi Isusovi učenici svim "prijateljima mira" o kojima slušamo u današnjem evanđeoskom odlomku.

Pravi vjernički odgovor na nezasluženo darovana Božja djela je zahvaljivanje. I u tome nasljeđuju svoga Gospodina i Učitelja koji sav svoj život i djelovanje prinosi Ocu na posvećenje svojih sljedbenika. Na vrhuncu svoga spasiteljskog djela, Isus na Posljednjoj večeri i na Križu otkriva nadahnuće i svrhu svoga života i smrti, a to je zahvaljivanje iz svega svoga sinovskog srca.

Zahvaljivanje polazi od promatranja divota koja nas okružuju. Zbog toga psalmist poziva svu zemlju da se pokloni Bogu i zahvali mu zbog iznenađujuće raskošnosti kojima je ukrasio svoja stvorenja. To su *čuda što ih učini među sinovima ljudskim*.

Vrhunac euharistije, što je zahvaljivanje par ekselans, zahvala je Bogu *po Kristu i s Kristom i u Kristu*. Svjesni primljena dara i potaknuti Učiteljevim primjerom, kršćani su od svojih početaka na tome stvorili temelj svoga života i djelovanja. Odraz

nalazimo u novozavjetnim tekstovima koji vrve od hvalospjeva i zahvalnica. Uz glasovite hvalospjeve na početku Lukina evanđelja, susrećemo se s Pavlovim zahvalama u različitim zgodama a sažete su u poslanici Rimljanima: *Neka je hvala Bogu po Isusu Kristu, Gospodinu našem!* (7,25). Otkrivenje, završna novozavjetna knjiga, proteže zahvaljivanje u dimenzije vječnoga života i postaje čisto hvaljenje Boga obasjano promatranjem njegova lica i njegovih vječnih divota.

Misal je izostavio nekoliko kitica psalma bogatih slikama u kojima se nalaze nevoljnici različitih vrsta: kalup za taljenje metala, bokovi uhvaćeni u lovačku zamku, razorne dimenzije požara i poplava kroz koje čovjek često mora proći u životu. Samo nakon tih slika postaje u potpunosti jasna završna kitica današnjeg pripjevnog psalma koji obuhvaća krikove svih nevoljnika. Pjesnik je očito prošao kroz neke od navedenih nevolja, ali k tome priključuje i iskustva što ih je zapazio na drugim nevoljnicima: gladnima, progonjenima, izrugivanima, ponižavanima, bolesnima, očajnima ... Psalmist svjedoči o Bogu izbavitelju iz nevolja i o tome *pripovijeda* i zahvaljuje Bogu *koji mi molitvu ne odbi, naklonosti ne odvрати od mene*.

PETNAESTA KROZ GODINU "C" – Psalm 69, 14.17.30-34.36-37.
Siromahe Gospodin čuje

Podatak da je ovaj psalam jedan od najčešće citiranih u novozavjetnim spisima pokazuje da je bio osobito cijenjen i često korišten u prvoj kršćanskoj zajednici. Mnogi su ga crkveni oci držali mesijanskim. Psalm je isprepleten pritužbama, usrdnim molbama i zahvalnicama. Njegov je tvorac proživio muke i tjeskobe Jeremije proroka: bolestan, lažno optužen, uhićen i utamničen. U tako nezahvalnom stanju utječe se Bogu i na to potiče sve "uboge" i "siromašne", jer upravo njih Gospodin čuje i ne prezire njihove vapaje. Zbog svega toga, prvi su kršćani ovaj psalam tijesno povezali uz opise muke Kristove. Osobito su poznati redci 21. i 22.: " ... Čekao sam da se tko sažali nada mnom, ali ga ne bi; i da me tko utješi, ali ga ne nađoh. U jelo mi žući umiješaše, u mojoj me žeđi octom napojiše.

Iz ovoga poduzeg psalma, misal je preuzeo retke koji sadrže poticaje na pouzdanje u teškim životnim kušnjama, a izostavljen je dio u kome psalmist proklinje neprijatelje (r.23-29) iako su

taj dio mnogi tumači shvaćali kao proročki nagovještaj suda na svršetku svijeta. U duhu izbora za pripjev je preporučena 33. redak: *Tražite ubogi, Gospodina i oživjet će vam srce.*

Molitve i zahvale ovoga psalma trajno su aktualne kao i njegove tužbalice koje ujedinjuju krikove bolesnika i nesretnika svake vrste. Ali je i veoma prikladan uvod u današnji odlomak iz Lukina evanđelja koji pruža pravi odgovor na pitanje: *Tko je moj bližnji?* Suosjećati s nevoljnima, brisati suze ožalošćenima, zauzimati se za potlačene ... *Bit će to milije Gospodinu nego bik žrtveni, milije nego junac s papcima i rozima.* Jer, upravo takve Bog sluša i uslišava. Jeruzalemska Biblija (u hrv. izdanju str.693) upravo u tom svjetlu promatra duh i smisao crkvene prakse molitve psalama: *Te pohvalnice, tužbalice i zahvalnice, provrele iz duše psalmista u okolnostima njihova vremena i osobnog iskustva, zvuče univerzalno jer izriču stav koji bi svaki čovjek trebao imati pred licem Božjim. Njima vjernik u novom Savezu bez promjene riječi, ali u znatno bogatijem smislu, hvali Boga i zahvaljuje mu što mu je objavio tajne svoga božanskoga života, otkupio ga kralju svoga Sina i udahnuo mu svoga Duha. Stare prošnje postaju žarče pošto su Posljednja večera, križ i uskrsnuće otkrili čovjeku neizmjernu ljubav Božju, sveopćenitost i težinu grijeha a pravednicima obećanu slovu.*

Redci današnjega otpjevnog psalma mogu biti i naša česta osobna molitva koja će nam hraniti i umnažati duh ponizna stava pred Bogom kako bismo u životnim kušnjama i poteškoćama bili stvarno uslišani. Jer *siromahe Gospodin stvarno čuje!* I uslišava.

ŠESNAESTA KROZ GODINU "C" – Psalam 15, 2-5.

Tko smije prići Bogu i boraviti s njime?

Današnji otpjevni psalam spada u skupinu hodočasničkih psalama. Molio se za vrijeme ulaska hodočasnika u Jeruzalemski hram. Po sadržaju i pjesničkoj formi predstavlja pjesničku obradu ustaljena običaja na drevnom Istoku da se na vratima hramova napišu uvjeti ulaska u hram koji je shvaćan kao prebivalište božanstva. To je redovito bila obredna čistoća. I naš psalam odgovara na retorički postavljeno pitanje: *Tko smije i može ući i boraviti u šatoru gdje Bog prebiva?* Odgovor je na tragu Dekaloga i čitave Biblije. To je: čudoredna čistoća utemeljena na opsluživanju Dekaloga i usklađenost molitve i konkretna

življenja. Sve je to sažeto u jedanaest načela koja sažimaju sve zapovijedi Staroga zavjeta kojih je, prema pedantnim istraživačima Svetoga pisma, bilo 613.

Ovaj kratki hodočasnički psalam misal je uvrstio kao dio naviještanja Riječi Božje i na 22. nedjelju kroz godinu "B" kao poveznicu starozavjetnog čitanja o zakonima Božjim i Isusovu tumačenju pravih dometa Božjih zapovijedi. U bogoslužju današnje nedjelje ovaj je psalam spojnica starozavjetnog čitanja iz Knjige Postanka koja opisuje zgodu kad je Abraham ugostio tajanstvene goste koji mu prenose Božje obećanje i blagoslov potomstva, iako su i on i žena mu u poodmakloj dobi, i evanđeoskog odlomka o Marti i Mariji koje su ugostile Isusa.

Tri prva retka današnjeg psalma obrađuju općenita načela što nam omogućuju da budemo gosti Božji: *činiti pravicu i istinu zboriti* (r. 2). U 3. r. navode se tri pravila u odnosima s bližnjima: *ne klevetati, ne nanositi zla bližnjemu i ne sramotiti svoga susjeda*. Redak 4. horizontalne odnose usmjerava prema vertikali: *Poštivati one koji se Boga boje*. Završni 5. r. odražava univerzalnost i vjekovječnost ovoga psalma. Čist je onaj koji ne krši prisege (tj. drži zadanu riječ), *ne daje novac na lihvu i ne prima mito*. Kao da oslušujemo svakodnevne kritike suvremenog društva. Ništa nova pod suncem!

Isus je prihvatio Martinu gostoljubivost ali je naglasio da je *Marija uistinu izabrala bolji dio koji joj se neće oduzeti*. Time je naglasio da postoji potrošna, propadljiva hrana i hrana koja ostaje za život vječni. To, dakako, nije u suprotnosti s Isusovom preporukom pravoga bogoslužja: *Kad prinosiš svoj dar na žrtvenik i tu se sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi dar tu pred žrtvenikom ili i najprije se izmiri s bratom, pa tek onda dođi i prinesi svoj dar* (Mt 5,23-24). U tom smislu misal predlaže za današnje bogoslužje pričesnu pjesmu iz Otkrivenja (3,20): *Evo stojim na vratima i kucam. Ako tko čuje moj glas i otvori vrata, ući ću k njemu i večerati s njime, i on sa mnom*. Naravno, i to u duhu drevnoga kršćanskoga načela: Kad si vidio brata, vidio si Krista.

SEDMNAESTA KROZ GODINU "C" – Psalam 138, 1-3. 6-8.
Zahvalnica oslobođenih

Današnji otpjevni psalam je dio Ps 138. koji je prvi u nizu psalama (138-145) što se u naslovu pripisuju Davidu, iako je, vjerojatno, nastao nakon oslobođenja iz babilonskog sužanjstva. Spjevan je u formi individualne zahvalnice a namijenjen je bogoslužnoj zajednici koja u Hramu zahvaljuje Bogu za oslobođenje iz sužanjstva. Očite su podudarnosti s Deuteroizajom. Potiče poniznost pred Bogom, jer samo na takve gleda Gospodin dok *oholice poznaje samo izdaleka*.

203

Ovo je pjesma zahvalnica za oslobođenje iz drevnog babilonskog sužanjstva, ali je u knjizi Otkrivenja (5,11sl; 7,9sl) prepoznat i kao pjesma novozavjetnog naroda Božjega kojom kroz svu vječnost slave Boga i žrtvovana Jaganjca *pred licem anđela*. Time najavljuje konačno i vječno oslobođenje. Zbog toga je *nova pjesma* novoga Naroda. Zbog toga sv. Atanazije ističe da je ovo *psalam sveopćeg poziva*.

Predložena je za današnju nedjelju kao poveznica između starozavjetnog čitanja o Abrahamovoj zagovornoj molitvi za Sodomu i Gomoru i odlomka iz Lukina evanđelja o Isusovoj pouci učenicima o načinu i potrebi usrdne i pouzdane molitve Bogu koji je uzvišen i u potpunosti nedohvatljiv, ali s ljubavlju gleda na čovjeka ponizna i čista srca. To je dobro osjetio i zanosno izrazio glasoviti drevni kršćanski pjesnik Efrem Sirski: *Koliko god veliko bilo naše divljenje tebi, Gospodine, slava tvoja nadilazi sve što jezikom izreći možemo ... Hvala ti u ime svih koji razumiju tvoju istinu ... Naš je život poput lista kome doba završi kad opadne. No, unatoč kratkoći vremena našega života, hvala ga može produžiti, jer po mjeri svoje ljubavi, možemo hvalama zadobiti život bez mjere.*

I u molitvi i u životu neka nam molitva današnjeg otpjevnog psalma često bude na usnama, osobito redak: *Gospodine, vječna je ljubav tvoja: djelo ruku svojih ne zapusti!* A na to smo potaknuti i Isusovim riječima u današnjem evanđelju: *Ištite i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se! Doista, tko god ište, prima; i tko traži, nalazi; i onomu tko kuca, otvorit će se.*

OSAMNAESTA KROZ GODINU "C" – Psalm 90, 3-6. 12-14.17.
Temelj pouzdanja

Prolaznost ljudskog života i brzo protjecanje vremena tema su Ps 90. koji je uvršten u misal današnje nedjelje povezujući čitanje iz Knjige Propovjednikove i evanđeoske prispodobe u Lukinu evanđelju o prikupljanju zaliha „za godine mnoge“ ne računajući da se svakog trenutka može dogoditi da čovjek sve to mora ostaviti i predati drugima koji se oko toga nisu trudili. To je tema kojom su često zaokupljeni filozofi tumačeći apsurdnost čovjekove prolaznosti, ali i književnici svih generacija. Naš psalam, u duhu Biblije, vidi rješenje u prihvaćanju sudbine kratka i lomna života i trajnom računanju na Božje partnerstvo.

Autorstvo ovoga psalma pripisuje se Mojsiju i naziva „molitvom Mojsija sluge Božjega“ čije riječi preuzima u r. 13. Po književnoj vrsti treba ga ubrojiti u pučke tužbalice izgovorene u tami ljudske propadljivosti. Ali nosi i obilježje svetopisamske mudrosti oslonjene na Božje partnerstvo. Čitav je psalam protkan kontrastom čovjekove prolaznosti i Božje vječnosti. Za opis mu služe slike stalnosti planina i prolaznosti cvijeta kao i noćni san koji se brzo zaboravi nakon buđenja. Psalm je obilježen dozom rezignacije zbog kratkoće i prolaznosti ljudskoga života kakvu susrećemo kod Propovjednika i Joba, ali ne ostaje zarobljen u tim okvirima nego prelazi u molbu Bogu čija su vječnost i stalnost temelj čovjekove nade i utjehe. U tom kontekstu moli dobrotu Božju „da bude nad nama da bi uspjelo djelo ruku naših“. Upravo tu se nalazi ključ razrješenja zablude nerazumnog lika iz današnjeg evanđelja koji je sigurnost svoje nade postavljao u proširena spremišta i napunjene ambare „a nije se bogatio u Bogu“.

A da bi stvarno i uspio, čovjek mora – poput Davida – odvratiti pogled od sebe i priznati Bogu: „Tvoja je, Gospodine, veličina, sila, slava, sjaj i veličanstvo!“ (1 Ljet 29,11). Tada će svjetlo Božje milosti zasjati i na čovjekovim djelima i sve će se izmijeniti na bolje. Čovjekova lomnost dobiva učvršćenje, bijeda se pretvara u slavu, besmisao dobiva osmišljenje. To je prostor naših ograničenja bez lažnih obećanja, ali ohrabrenje nadom da Bog tu sije sjeme radosti i vječnosti. U tom svjetlu ponavljamo kao pripjev prvi redak današnjeg psalma: „Gospodine, ti nam bijaše okrilje od koljena do koljena.“

A Bog je najviše pokazao svoju moć i zauzimanje za lomna

čovjeka na sretno svršenoj sudbini Sina svoga koji je preko poniženja muke i smrti slavno ustao na novi i vječni život te sjedi s desna Bogu uvijek živ da se za nas zauzima (Heb 7,24). Upravo u svjetlu uskrsnog otajstva Origen komentira 14. r. ovoga psalma: ...*da kličemo i da se veselimo u sve dane!* "Pošto smo se obradovali zbog uskrsnuća našega Gospodina, po čemu vjerujemo da smo već sada otkupljeni i da ćemo jednoga dana i mi uskrsnuti, provodeći u radosti dane svoga života što su nam još preostali, veselimo se pouzdano te hvalospjevima i pjesmama hvalimo Boga po Kristu našem Gospodinu."

DEVETNAESTA KROZ GODINU "C" – Psalam 33, 1.12. 18-20.22.
Gospodaru svemira i povijesti

Psalam 33. sastavljen je od 22 retka prema broju slova hebrejskoga alefbeta pa se ubraja u kriptu alefbetske psalme. Jedan njegov dio (r. 4-5 i 18-22) predložen je za otpjevni psalam 29. nedj. kr. g. B da bude poveznica između Izaijine pjesme o Sluzi Jahvinu i Isusove pouke apostolima kako postati velik u kraljevstvu Božjemu. Za otpjevni psalam današnje nedjelje uzeti su redci 1 i 12 uz već razmatrane retke 18-22. Time je još više naglašena pohvala Riječi Božjoj koja vodi i ravna ljudsku povijest, osobito pravednika, što je središnja poruka ovoga psalma. Zbog toga se pravednici pozivaju da "kliću Gospodinu" jer "čestitima pristoji da ga hvale". Ali, ta se hvala mora potvrđivati neprestanom budnošću da dolazak Sina Čovječjega ne iznenadi, o čemu slušamo u odlomku iz Lukina evanđelja.

U isti se kontekst smješta i 18. r. koji podsjeća "da je oko Gospodnje nad onima koji ga se boje". Time nas upozorava da Bog vidi i prati svaki naš korak i poznaje i najtajnije naume srca. Tumačeći navedeni redak psalma, sv. Bazilije piše: *Gdje god išao i što god radio, bilo pod okriljem noćne tame, bilo na svjetlu dana, oko te Božje promatra.* Stariji često poučavaju djecu: *Božje oko svuda gleda, sakrit mu se ništa ne da.*

Psalam završava 22. retkom koji je ušao u glasoviti himan *Tebe Boga hvalimo*: "Neka dobrota tvoja, Gospodine, bude nad nama kao što se u tebe uzdamo!" Time je ispovjeđena vjera da se Božja naklonost prema čovjeku i čovjekova nada međusobno susreću prožimaju a milosrdna Božja ljubav daje sigurnost našoj vjeri i nadi. Nasuprot Božjoj stalnosti stoji varljivost i nestalnost

ljudske moći. Tumači ovoga psalma navode vjerojatnost da je pjesnik imao na umu pād Aleksandra Velikog, koji je prema Dn 11,3 sl propao usprkos svome velikom junaštvu i spretnosti. Zbog toga psalmist potiče da svu svoju nadu treba polagati u Gospodina jer “on je pomoć i zaštita naša”.

Molitveni i proročki dometi ovoga psalma dosežu svoju puninu tek u novozavjetnoj objavi u Kristu Isusu. Tako Otk 12, 6 naglašava da Gospodin štiti i brani svoju Crkvu, a njezini sveti, izbavljeni iz velike nevolje, neće više gladovati niti žeđati (Otk 7,16). U tom ozračju Ps 33 postaje predujam i uvertira velike zahvalnice na završetku vremena čiji poziv trajno odjekuje: *Hvalite Boga našega sve sluge njegove, svi koji se njega bojite, i mali i veliki!* (Otk 19, 5).

DVADESETA KROZ GODINU “C” – Psalam 40, 2.3.4. 18.

Pouzdanje u nevolji

Nevolje u kojima se našao Jeremija u današnjem misnom čitanju slične su onima što ih opisuje psalmist u današnjem otpjevnom psalmu. “Jama propasti i blato kalno” odgovaraju zdencu u tamničkom dvorištu u koji je prorok bio ubačen, a u njemu “ne bijaše vode već samo glib”. Redci 7-11 ovoga psalma koriste se u misnim tekstovima na Blagovijest zbog grčke inačice u 7. r. koju slijedi i Poslanica Hebrejima (10,5): ... *nego si mi tijelo pripravio, umjesto: uši otvorio*. Redci današnjega otpjevnog psalma dobro povezuju Jeremijine nevolje i njegov vapaj Bogu s Lukinim evanđeljem u kome Isus zahtijeva od svojih sljedbenika radikalno raskid i s najbližima ako je ta veza zapreka vršenju volje Božje.

Isus je svoje poslanje poistovjetio s vršenjem volje Božje, pozivajući se pri tom upravo na ovaj psalam: *U svitku knjige piše za mene: Vršiti, Bože, volju tvoju!* (Heb 10,7). Tome je bio u potpunosti predan i time se krijepio za vrijeme ovozemaljskog života: *Jelo je moje vršiti volju onoga koji me posla* (Iv 4,34). S tim riječima je i završio svoju muku: *Oče, neka se vrši tvoja, a ne moja volja!* (Mt 26,39). I upravo smo tim njegovim posluhom svi mi opravdani (Usp. Rim 5,19).

Poslanica Hebrejima (10, 4-7) preuzima retke 7-10 ovoga psalma i primjenjuje na Kristovo utjelovljenje kao savršenu

žrtvu Bogu koja je ispunila i dovršila sve starozavjetne žrtve. U tom kršćanskom čitanju ovoga psalma ova pjesma postaje zahvalnica u duhu Krista Spasitelja: "Uzdati se u Gospodina uzdanjem silnim"; "biti izvučen iz jame propasti"; veličati Božja djela koja ulijevaju strah i jezu; vršenje volje Božje prava žrtva Bogu.

Molitva ovoga psalma je trajno aktualna zbog poticaja na molitvu u nevolji i vršenju volje Božje. Njezina se osobitost očituje u pozivu na jedino pravo bogoslužje koje je daleko i od primisli na ukočeni ritualizam. *Nisu ti mile žrtve ni prinosi ... paljenice ni okajnice ne tražiš ... Milje mi je, Bože moj, vršiti volju tvoju!* U tom kontekstu se preklapa izraz u grčkom tekstu: "pripraviti tijelo" s onim u izvorniku "otvoriti uši" da bi mogao čuti bitnu Božju volju i biti joj poslušan. To je istinsko produhovljenje žrtve Bogu na tragu starozavjetnih proroka i savršenog ostvarenja u Kristovu predanju Ocu. Ponavljajmo iskreno iz dubine srca molitvu ovoga psalma da bi se umnožila i učvrstila raspoloživost podvrgavanju Božjoj volji.

DVADESET I PRVA KROZ GODINU "C" -Psalam 117, 1-2.

Poziv na hvalu

Ovaj najkraći od svih psalama sastavljen je u hebrejskom izvorniku od samo 18 riječi od kojih je samo polovica nosivih. Njegova je struktura klasična za pjesme pohvalnice: poziv na hvaljenje i navođenje razloga za to. Povijesni okvir nastanka psalma su radosne svečanosti izraelskog naroda nakon povratka iz Babilonskog sužanjstva. Po svojoj intonaciji, ovaj psalam stavlja u prvi plan nadu i pouzdanje u konačno spasenje svih naroda zbog čega svi oni trebaju radosno zahvaljivati Bogu. A po tome ova pjesma koja vrijedi za sva vremena i bila je česta tema glazbenih i pjesničkih obrada.

Sv. Pavao u Rim 15, 11 citira prvi redak ovoga psalma da bi kršćane koji su pristigli iz poganstva potakao da za milosrdnu ljubav proslave Boga. Po tome je ovaj psalam postao omiljena zahvalnica za otkupljenje što nam ga je Bog darovao po Isusu Kristu. S istom namjenom je stavljen i u časoslov: jutarnja u subotu prvog i trećeg tjedna te na prvoj večernjoj na velike svetkovine Gospodnje i apostola.

Razlog zbog kojega svi narodi trebaju hvaliti Boga je njegova

ljubav i vjernost obećanjima. U pozadini tih izričaja kriju se dva glasovita hebrejska izraza: *hesed* i *emet*. Njihovo značenje se donekle preklapa i moraju se prevesti opisno. Prvi se upotrebljava da označi vrhunac i splet najdubljih osjećaja između dvije osobe međusobno povezane čvrstim i trajnim savezom. To uključuje vrednote kao što su: ljubav, vjernost, milosrđe, dobrota, nježnost.

Termin *emet* najbliži je našoj riječi *istina* i iskrenost u odnosima. Zbog toga psalmist ističe da ona "ostaje do vijeka". Vjernost i ljubav Božja prema nama nikada neće doći na manje niti će nas ostaviti u tami neznanja i prepuštenosti samima sebi. Ta ljubav nije ničim uvjetovana i ne pozna zamora ni zasićenja. Zbog toga ovaj kratki psalam je sažetak nebeske liturgije koja se sastoji u pohvalama Bogu što ih Krist uskrsli daje Bogu Ocu u nebeskom Jeruzalemu a njegovu se glasu pridružuje njegova zaručnica Crkva.

Tim pohvalama se pridružujemo i mi ovdje na zemlji, ali ne samo riječima nego i životom. Dok zajednički i pojedinačno pjevamo i molimo ovaj psalam za čitav svijet, to postaje veselo svjedočanstvo o Bogu i njegovoj vjernosti savezu. Da bi se tako uzvišena pjesma zaista i čula po čitavom svijetu, od nas se traži puno više od običnog pjevanja. Na to nas upozorio Gospodin: *Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima da vide vaša dobra djela i slave Oca koji je na nebesima* (Mt 5,16).